

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/50/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321200987
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6321200987.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudkýň JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Renáty Deákovej, ako členiek senátu, v spore žalobcov: 1/ Z. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v H. H., H. č. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Stanislavom Rešutíkom, advokátom so sídlom v Brezne, Námestie M. R. Štefánika č. 29/36, a 2/ E. F., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, naposledy trvale bytom v H. H., H. č. XXX/XX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, proti žalovanej E.. D. H., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v T., P. námestie č. XXXX/XXA, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č.k. 6C/16/2021-27 zo dňa 12.05.2021, ako súdu prvej inštancie, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej nevstupovať do rodinného domu a o uložení povinnosti žalovanej nepribližovať sa k žalobcovi 1/ (prvý výrok) vo vzťahu k žalobcovi 1/ p o t v r d z u j e s výnimkou dočasného priblíženia sa k žalobcovi 1/ za účelom účasti na procesných úkonoch v súdnom konaní v rozsahu nevyhnutnom na riadnu účasť žalovanej na týchto procesných úkonoch.

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej nepribližovať sa k žalobkyni 2/ (prvý výrok) vo vzťahu k žalobkyni 2/ z r u š u j e a konanie v tomto rozsahu z a s t a v u j e.

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalobkyni 2/ podať návrh na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k (vtom čase) maloletému žalobcovi 1/ a žalobu na ochranu osobnosti (tretí výrok) a vo výroku o trovách konania (štvrtý výrok) vo vzťahu k žalobkyni 2/ z r u š u j e.

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalobcovi 1/ podať návrh na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností (tretí výrok) m e n í tak, že p o u č u j e žalovanú, že nariadené neodkladné opatrenie na návrh niektorej z procesných strán zruší v prípade, že odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené, a že žalovaná môže podať žalobu vo veci samej voči žalobcovi 1/ na nedôvodnosť uloženej povinnosti nevstupovať do rodinného domu a o uložení povinnosti nepribližovať sa k žalobcovi 1/.

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania (štvrtý výrok) vo vzťahu k žalobcovi 1/ m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobcovi 1/ trovy konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalobcu 1/ pred súdom prvej inštancie.

Žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobcovi 1/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov odvolacieho konania žalobcu 1/.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil povinnosť žalovanej, aby nevstupovala do domu so súpisným č. XXX a popisným č. XX na Ul. H., v obci H. H., a aby sa na vzdialenosť 10 m nepribližovala k (v tom čase) maloletému žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ (prvý výrok), v prevyšujúcej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (druhý výrok), žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť do 15 dní od doručenia tohto rozhodnutia podať na súd návrh na úpravu práv a povinností k maloletému žalobcovi 1/ voči žalovanej a žalobu na ochranu osobnosti žalobkyni 2/ voči žalovanej (tretí výrok) a vyslovil, že žalobcovia 1/ a 2/ majú spoločne a nerozdielne voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (štvrtý výrok); v odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca 1/ (v tom čase maloletý) a žalobkyňa 2/ (prastará matka žalobcu 1/) sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhali, aby súd prvej inštancie uložil žalovanej (matke žalobcu 1/) povinnosť nevstupovať do domu so súpisným č. XXX a popisným č. XX, na K. H. v obci H. H. alebo na iné miesto, kde sa zdržiavajú alebo ktoré pravidelne navštevujú žalobcovia 1/ a 2/, ktorých telesnú alebo duševnú integritu svojim konaním žalovaná ohrozuje a tiež uloženia povinnosti žalovanej nepribližovať sa na vzdialenosť 10 m k žalobcom 1/ a 2/, ktorých telesná alebo duševná integrita môže byť konaním žalovanej ohrozená; žalobcovia 1/ a 2/ opísali skutkové okolnosti, z ktorých vyplýva, že žalovaná narúša pokojné užívanie domovej nehnuteľnosti (bydliska) žalobcov 1/ a 2/, svojim agresívnym správaním ohrozuje duševný vývoj žalobcu 1/ a minimálne slovne napáda oboch žalobcov 1/ a 2/ a vytvára v nich reálnu obavu o svoje zdravie či život (opakované vyhrážanie sa násilím až zabitím); správanie žalovanej má vyplývať z jej duševnej choroby, ktorou trpí a z toho, že po návrate z liečenia zo psychiatrickej nemocnice prestala užívať predpísané lieky; v žalobcovi 1/, ktorý svoju biologickú matku úplne odmieta žalovaná vyvolala strach a obavy a narušila tým jeho pokojné nažívanie s prastarou matkou; žalovaná žalobcovi 1/ znemožnila aj zúčastnenia sa dištančnej výučby v domácom prostredí, čím narúša jeho vzdelávací proces; tieto tvrdenia žalobcov 1/ a 2/ mal súd prvej inštancie za osvedčené správou z Obvodného oddelenia policajného zboru Brezno, z ktorej vyplynulo, že agresívne správanie žalovanej vyvrcholilo dňa 12.04.2021, kedy bola privolaná policajná hliadka z dôvodu nekontrolovaného správania sa žalovanej, ktorá chcela vyskočiť z okna rodinného domu; súčasne bola privolaná aj rýchla zdravotná pomoc, ktorá žalovanú odviezla najprv do miestnej nemocnice a následne do psychiatrickej liečebne v Kremnici; na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru, že je tu daná naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery strán, pretože v súčasnosti u oboch žalobcov (jedného maloletého a druhého seniora v pokročilom veku) prevládajú obavy z opätovného stretnutia so žalovanou a z toho, že keď sa vráti z psychiatrického liečenia bude zase neobmedzene vstupovať a užívať ich obydlie a opätovne vytvárať atmosféru strachu, čím je ohrozené ich právo na duševnú a telesnú integritu; návrh žalobcov 1/ a 2/ tak považoval súd prvej inštancie za dôvodný, a zamietol ho len v časti o uloženie povinnosti žalovanej nevstupovať na miesto, kde by sa žalobcovia 1/ a 2/ práve zdržiavali, nakoľko podľa názoru súdu prvej inštancie ktoréhoľvek miesto, kam sa zakáže osobe vstupovať, by malo byť označené presne a nezameniteľne tak, aby bolo možné spravodlivo od povinnej osoby požadovať na takéto miesto nevstupovať; súčasne súd prvej inštancie konštatoval, že vzťahy medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovanou bude potrebné upraviť aj trvalo, a preto uložil žalobcom 1/ a 2/ povinnosť podať návrh na úpravu rodičovských práv a povinností k žalobcovi 1/ voči žalovanej (keďže v prípade žalobcu 1/ ide o syna žalovanej, ku ktorému má stále určité rodičovské práva) a v prípade žalobkyne 2/ žalobu o ochranu osobnosti; súd prvej inštancie rozhodol vo veci s poukazom na ustanovenia § 324 ods. 1 a § 325 ods. 2 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“) a o trovách konania rozhodol podľa 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p.

2.1 Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala žalovaná včas odvolanie zo dňa 26.05.2021 (č.l. 38-42 spisu), ktoré na základe výzvy súdu prvej inštancie doplnila podaním zo dňa 30.06.2021 (č.l. 50-51 spisu); z obsahu odvolania v znení jeho doplnenia je zrejmé, že napáda výrok uznesenia súdu prvej inštancie o uložení povinnosti žalovanej nevstupovať do rodinného domu a o uložení povinnosti žalovanej nepribližovať sa k žalobcovi 1/ spolu so závislými výrokmi o uložení povinnosti podať žalobu vo veci samej a o trovách konania; žalovaná uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p., t.j., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; v odvolaní žalovaná opísala skutkový stav tak, že v roku 2019 odišla do T. za účelom zárobku, kde aj spolu s priateľom kúpila byt, no nakoniec z toho všetkého ochorela; jej babička (žalobkyňa 2/) jej za to,

že ju opatrovala, odkázala v závete polovicu rodinného domu; žalovaná sa starala aj o ňu aj o svoju vlastnú matku; v doplnení odvolania uviedla, že úmrtie jej matky E.. L. F. na ňu malo negatívny vplyv a bez liekov nebola v noci schopná spať; nemala v úmysle spáchať samovraždu (skokom z okna) a na okno rodinného domu vyšla len preto, aby sa presvedčila, že žalobcovia 1/ a 2/ sú v poriadku; poukázala na to, že vzťahy medzi ňou a žalobkyňou 2/ neboli dobré, pričom dôvodom bola agresivita žalobkyne 2/; dodala, že v rodinnom dome nič nerozbíjala, ani sa nikomu nevyhrážala zabitím; podľa žalovanej v konaní nebolo preukázané, že by sa správala voči žalobcom 1/ a 2/ násilne, a preto nie sú splnené podmienky na vydanie neodkladného opatrenia spočívajúceho v uložení povinnosti nevstupovať do rodinného domu; zároveň namietala, že by svojím správaním narúšala telesnú alebo duševnú integritu žalobcov 1/ a 2/; hádky medzi žalovanou a žalobkyňou 2/ boli vyvolané žalobkyňou 2/ a zhoršili zdravotný stav žalovanej; žalovaná bola dňa 16.06.2021 prepustená z Psychiatrickej nemocnice H.. E. v Kremnici do ambulantnej starostlivosti, je v stabilizovanom stave a spolupracuje so zdravotným personálom, čím došlo k odpadnutiu dôvodov, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené; nariadené neodkladné opatrenie je neprimerané, nakoľko jej bolo znemožnené vstúpiť do rodinného domu, v ktorom má uložené všetky svoje osobné veci, a ktoré si nemôže z domu zobrať; žalobcovia 1/ a 2/ svoj nárok na vydanie neodkladného opatrenia neosvedčili; na základe vyššie uvedeného žalovaná navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil.

2.2 Žalobcovia 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalovanej nevyjadrili.

2.3 Súd prvej inštancie z vlastnej úradnej činnosti lustráciou v registri obyvateľov (č.l. 61 spisu) a následne z úmrtného listu vydaného dňa 06.07.2021 matričným úradom v meste Brezno (č.l. 62 spisu) zistil, že žalobkyňa 2/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, dňa XX.XX.XXXX zomrela.

2.4 Na základe dožiadania odvolacieho súdu zo dňa 06.09.2021 oznámil súd prvej inštancie, že vo veci starostlivosti o (v tom čase) maloletého Z. H., nar. XX.XX.XXXX, podal otec T. H., nar. XX.XX.XXXX návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, ktorý bol zapísaný v registri pod sp. zn. 8P/48/2021; súd prvej inštancie uviedol, že dňa 17.06.2021 nariadil ex offo neodkladné opatrenie uznesením č.k. 8P/48/2021-28, ktorým bol maloletý odovzdaný do osobnej starostlivosti otca a matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 75,- € mesačne vždy do 15. dňa každého mesiaca k rukám otca s tým, že uvedené rozhodnutie sa stalo vykonateľným dňa 17.06.2021, pričom ešte nie je právoplatné; návrh otca a neodkladné opatrenie doručuje súd prvej inštancie matke maloletého E.. D. H. (žalovanej), avšak zatiaľ sa to nepodarilo, pretože často mení adresy pobytu.

2.5 Na základe dožiadania odvolacieho súdu zo dňa 06.09.2021 oznámila Psychiatrická nemocnica H.. E. v Kremnici, že žalovaná bola v ich nemocnici hospitalizovaná od 12.04.2021 do 16.06.2021 s diagnózou „Iná schizofaktívna porucha“ (halucinácie, dráždivosť, narušené vnímanie reality, impulzivita), a že aktuálny zdravotný stav žalovanej im známy nie je.

3.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej nevstupovať do rodinného domu a nepribližovať sa k žalobcovi 1/ (prvý výrok) vo vzťahu k žalobcovi 1/ podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správne potvrdil; napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej nepribližovať sa k žalobkyňi 2/ (prvý výrok) vo vzťahu k žalobkyňi 2/ podľa § 389 písm. a) C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. konanie v tomto rozsahu zastavil; uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalobkyňi 2/ podať návrh na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k žalobcovi 1/ a žalobu na ochranu osobnosti (tretí výrok) a vo výroku o trovách konania (štvrtý výrok) vo vzťahu k žalobkyňi 2/ podľa § 389 písm. a) C.s.p. zrušil; napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalobcovi 1/ podať návrh na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností (tretí výrok) vo vzťahu k žalobcovi 1/ podľa § 388 C.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie; napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania (štvrtý výrok) vo vzťahu k žalobcovi 1/ (z formálnych dôvodov) zmenil podľa § 388 C.s.p., pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

3.2 Podľa § 389 ods. 1 písm. a) C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

3.3 Podľa § 391 ods. 1 C.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

3.4. Podľa § 378 ods. 1 C.s.p., na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

3.5 Podľa § 161 ods. 1 C.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

3.6 Podľa § 161 ods. 2 C.s.p., ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

3.7 Podľa § 61 C.s.p., procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

3.8 Podľa § 63 ods. 1 C.s.p., ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

3.9 Podľa § 63 ods. 2 C.s.p., v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor; súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

3.10 Podľa § 63 ods. 3 C.s.p., ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve.

3.11 Podľa § 66 C.s.p., ak strata procesnej subjektivity nastane až po vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, postupuje súd podľa § 63 a § 64; vyhláseným rozhodnutím zostáva súd viazaný.

4. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na zrušenie uznesenia súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej nepribližovať sa k žalobkyni 2/ (prvý výrok) vo vzťahu k žalobkyni 2/ a na zastavenie konania v tomto rozsahu, súčasne na zrušenie uznesenia súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalobkyni 2/ podať spoločne so žalobcom 1/ návrh na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a žalobu na ochranu osobnosti (tretí výrok) a vo výroku o trovách konania (štvrtý výrok) vo vzťahu k žalobkyni 2/; konanie o nariadenie neodkladného opatrenia začalo dňa 29.04.2021 doručením návrhu na súd (§ 156 C.s.p.); neodkladné opatrenie nariadil súd prvej inštancie uznesením zo dňa 12.05.2021, ktoré napadla žalovaná včas podaným odvolaním v znení jeho doplnenia; žalobkyňa 2/ v priebehu odvolacieho konania dňa 04.07.2021 zomrela, čo odvolací súd zistil z úmrtného listu žalobkyne 2/ zo dňa 06.07.2021 (č.l. 62 spisu); žalobkyňa 2/ smrťou stratila procesnú subjektivitu (§ 61 C.s.p.), pričom nedostatok procesnej subjektivity predstavuje neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania; nakoľko k strate procesnej subjektivity žalobkyne 2/ došlo až po rozhodnutí súdu prvej inštancie v priebehu odvolacieho konania, bolo povinnosťou odvolacieho súdu podľa povahy veci posúdiť, či má konanie zastaviť (§ 161 ods. 2 C.s.p.) alebo či v ňom môže pokračovať s dedičmi (dedičom) žalobkyne 2/ (§ 63 ods. 2 C.s.p.); z uvedeného vyplýva, že pre záver o splnení zákonných podmienok na pokračovanie v konaní po smrti žalobkyne 2/ je rozhodujúca povaha sporu; vo všeobecnosti pre úvahu o tom, či v prípade smrti žalobcu v priebehu konania sa má konanie zastaviť alebo v ňom možno pokračovať je spravidla rozhodujúce, či smrťou žalobcu dochádza k zániku uplatneného nároku alebo či tento nárok prechádza na dedičov; v prejednávanej spore sa žalobkyňa 2/ (spolu so žalobcom 1/) podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala uloženia povinnosti žalovanej nevstupovať do domu so súpisným č. XXX a popisným č. XX, na K. H. v obci H. H. alebo na iné miesto, kde sa zdržiavajú alebo ktoré pravidelne navštevujú a tiež povinnosti nepribližovať sa na vzdialenosť 10 m k žalobcom 1/ a 2/ (predmet konania); z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci nejde o majetkovú vec; ochrana osobnosti je viazaná na osobu žalobkyne 2/ (do osobnostných práv žalobkyne 2/ má byť zasiahnuté), a preto v prípade jej smrti toto právo (v uplatnenom rozsahu) neprechádza na jej právnych nástupcov (dedičov); vzhľadom na to dospel odvolací súd k záveru, že povaha sporu neumožňuje pokračovať (vo vzťahu k žalobkyni 2/) v odvolacom konaní; nakoľko strata procesnej subjektivity žalobkyne 2/ nastala

po začatí konania, ide o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý zaťažuje celé konanie a vedie k zastaveniu celého konania (t.j. nielen konania o odvolaní), bolo dôvodné napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej nepribližovať sa k žalobkyni 2/ (prvý výrok) vo vzťahu k žalobkyni 2/ podľa § 389 ods. 1 písm. a) C.s.p. zrušiť a konanie podľa § 391 ods. 1 C.s.p. v tomto rozsahu zastaviť (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10BdoV/7/2013, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 45/2014) bez preskúmania vecnej správnosti napadnutého výroku vo vzťahu k žalobkyni 2/; z rovnakého dôvodu bolo potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. a) C.s.p. zrušiť vo vzťahu k žalobkyni 2/ aj závislý výrok o uložení povinnosti žalobkyni 2/ podať návrh na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k (vtom čase) maloletému žalobcovi 1/ a žalobu na ochranu osobnosti (tretí výrok) ako aj závislý výrok o trovách konania (štvrtý výrok), pretože stratou procesnej subjektivity žalobkyne 2/ stratil výrok o trovách konania svoje opodstatnenie (absencia dvoch strán právneho vzťahu, medzi ktorými by bolo možné uvažovať o náhrade trov konania).

5.1 Podľa § 324 ods. 1 C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5.2 Podľa § 325 ods. 1 a 2 písm. f) a h) C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená; neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojim konaním ohrozuje (§ 325 ods. 2 písm. f/ C.s.p.), a aby sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená (§ 325 ods. 2 písm. h/ C.s.p.).

5.3 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

5.4 Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

6.1 Odvolanie žalovanej nepovažuje odvolací súd za dôvodné. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovanej ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým uznesením súdu prvej inštancie v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie a v tejto súvislosti udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie o dôvodnosti návrhu žalobcu 1/ na nariadenie neodkladného opatrenia v prejednávanom spore, v tomto smere si osvojuje dôvody napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie týkajúce sa prvého výroku vo vzťahu k žalobcovi 1/, na ktoré v celom rozsahu poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého prvého výroku uznesenia súdu prvej inštancie a reagujúc na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie v tomto smere dospel k správnym skutkovým zisteniam, na spor o nariadenie neodkladného opatrenia aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 C.s.p.; § 380 C.s.p.), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

6.2 Neodkladné opatrenie slúži k zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv strán sporu. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo strany ohrozené; podľa súdnej praxe „pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení nie je z dôvodu krátkosti času priestor pre vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, pričom zároveň nesmú existovať vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy, a preto rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia a nevykonáva sa dokazovanie v rozsahu ako v základnom konaní“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/25/2019 zo dňa 25.06.2019.); z uvedeného je zrejmé, že pri nariadení neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti pred úplným preukázaním uplatneného nároku; z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie; je však nevyhnutné, aby boli osvedčené

aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana; návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný najmä vtedy, ak potreba dočasnej úpravy vzťahov strán nie je naliehavá a strana dostatočne neosvedčí bezprostredné ohrozenie práva, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo svoju obavu o ohrozenie exekúcie; iba samotná domnienka ohrozenia práva alebo domnienka možnosti ohrozenia exekúcie nemôže byť dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia.

6.3 Z vyššie uvedených hľadísk posudzoval predmetnú vec aj odvolací súd. Po preskúmaní napadnutého uznesenia, podaného odvolania a ostatného obsahu spisu dospel aj odvolací súd k záveru, že boli splnené podmienky na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia (vo vzťahu k žalobcovi 1/) z dôvodu osvedčenia potreby bezodkladnej úpravy pomerov strán podľa § 325 ods. 1 C.s.p.; z obsahu podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že žalobca 1/ má obavu z bezprostredne hroziacej ujmy na jeho duševnej, resp. telesnej integrite, ktorá mu môže hroziť v dôsledku neprimeraného správania sa žalovanej voči jeho osobe; žalobca 1/ považuje správanie žalovanej za formu psychického týrania; odvolací súd uvádza, že pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musel mať súd prvej inštancie osvedčené dôvodné podozrenie z násillia; „násillie možno vo všeobecnosti definovať ako úmyselné použitie fyzickej sily alebo moci, buď len pravdepodobne hroziace alebo skutočné, proti osobe alebo proti určitej skupine alebo spoločenstvu, ktoré buď má za následok, alebo má vysokú pravdepodobnosť následok poranenia, smrť, psychickú škodu, maldevelopment a podobne; násillie znamená najčastejšie označenie jednorazového fyzického aktu, resp. postupu, pri ktorom človek spôsobuje ujmu druhému človeku; iná charakteristika násillia hovorí o akýchkoľvek aktoch, vrátane zanedbávania, ktoré ovplyvňujú život, fyzickú a psychickú integritu alebo slobodu jednotlivca, alebo poškodzujú rozvoj jeho osobnosti; násillie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastráňovanie, slovné vyhrážky a psychické násillie môžu mať rovnako silné následky; psychické násillie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka; nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násillia; je zvlášť účinné, ak sa spája s fyzickým násillím“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo/10/2012 zo dňa 15.10.2012); ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity sa spravidla osvedčuje lekárskymi správami, trestným oznámením, vyhlásením tretej osoby (v pozícii svedka incidentu) a podobne; odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca 1/ dostatočne osvedčil splnenie podmienok na bezodkladnú úpravu pomerov strán (žalobcu 1/ a žalovanej); rovnako sa podľa odvolacieho súdu žalobcovi 1/ podarilo osvedčiť základné skutočnosti pre osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana navrhovaným neodkladným opatrením; z obsahu podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že žalovaná podľa žalobcu 1/ svojim neprimeraným správaním (voči nemu) ohrozuje jeho duševnú a telesnú integritu a zároveň má obavu aj z bezprostredne hroziacej ujmy na jeho duševnej, resp. telesnej integrite a to s poukazom na to, že žalovaná sa dlhodobo psychiatricky lieči, neberie predpísané lieky, správa sa agresívne a nevhodne, žalobcovi 1/ sa vyhráňa (aj smrťou), pričom tento má z nej strach o svoj život a zdravie; odvolací súd má za to, že postup súdu prvej inštancie bol správny, keď pri nariaďovaní neodkladného opatrenia vychádzal z tvrdení žalobcu 1/ (a tvrdení už teraz nebohej žalobkyne 2/) uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a predloženého listinného dokladu (odpovede Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Brezne), ktoré podporuje argumentáciu žalobcu 1/ o nevhodnom prostredí pre výchovu (v tom čase) maloletého žalobcu 1/ a až agresívnom správaní sa žalovanej voči nemu (a nebohej žalobkyne 2/), keď z neho vyplýva, že vzhľadom na nekontrolované správanie sa žalovanej (žalovaná chcela vyskočiť z okna), bola privolaná policajná hliadka, ktorá žalovanú spoločne s rýchlou zdravotnou pomocou odviezla do psychiatrickej ambulancie v Brezne a následne do psychiatrickej nemocnice v Kremnici; tvrdenia žalobcu 1/ o zlom psychickom stave žalovanej a od toho sa odvíjajúcich incidentov podporuje aj odpoveď na dožiadanie odvolacieho súdu zaslaná Psychiatrickou nemocnicou prof. E. v Kremnici, v ktorej je uvedené, že žalovaná bola u nich hospitalizovaná z dôvodu inej schizoafektívnej poruchy, ktorú sprevádzajú halucinácie, dráždivosť, narušené vnímanie reality a impulzivita; z odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Brezno č.k. 8P/48/2021-28 zo dňa 17. 06. 2021 vyplýva aj to, že žalovaná porušila dňa 16.06.2021 nariadené neodkladné opatrenie, keď vstúpila do rodinného domu v H. H.; s poukazom na tieto skutočnosti považuje aj odvolací súd za potrebné poskytnúť žalobcovi 1/ primeranú ochranu prostredníctvom nariadeného neodkladného opatrenia spočívajúceho v zákaze vstupu do rodinného domu (§ 325 ods. 2 písm. f/ C.s.p.) a zákaze priblíženia sa žalovanej k žalobcovi 1/ (§ 325 ods. 2 písm. h/ C.s.p.); vzhľadom na odvoláciu argumentáciu žalovanej odvolací súd dodáva, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia postačuje osvedčenie tvrdených skutočností zo strany žalobcu 1/

a nie je tu daný priestor pre plnohodnotné dokazovanie vo veci, ktoré však spolu so zistením všetkých rozhodujúcich skutočností môže byť vykonané v konaní vo veci samej.

6.4 Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej nevstupovať do rodinného domu a o uložení povinnosti žalovanej nepribližovať sa k maloletému žalobcovi 1/ (prvý výrok) vo vzťahu k žalobcovi 1/ ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil s tým, že vo vzťahu k zákazu priblíženia sa žalovanej k žalobcovi 1/ stanovil jednu výnimku pre účely priblíženia sa v rozsahu nevyhnutnom pre účasť na procesných úkonoch v súdnom konaní, nakoľko podľa zistenia odvolacieho súdu po nariadení neodkladného opatrenia začalo na návrh otca žalobcu 1/ konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k (v tom čase) maloletému žalobcovi 1/, ktoré je na Okresnom súde Brezno vedené pod sp. zn. 8P/48/2021 a ktorého je žalovaná (matka) účastníčkou konania.

7. Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalobcu 1/ podať návrh na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností voči žalovanej (tretí výrok) odvolací súd vo vzťahu k žalobcovi 1/ zmenil podľa § 388 C.s.p., tak, že poučil žalovanú, že nariadené neodkladné opatrenie na návrh niektorej z procesných strán zruší v prípade, že odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené (§ 334 C.s.p.), a že žalovaná môže podať žalobu vo veci samej voči žalobcovi 1/ na nedôvodnosť uloženej povinnosti nevstupovať do rodinného domu a o uložení povinnosti nepribližovať sa k žalobcovi 1/ (§ 337 ods. 1 C.s.p.); podľa názoru odvolacieho súdu predmet konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k (v tom čase) maloletému žalobcovi 1/ nedokáže pokryť predmet konania o upustenie od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, preto konanie vedené na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 8P/48/2021 nie je konaním vo veci samej vo vzťahu k nariadenému neodkladnému opatreniu v prejednávanej spore; na druhej strane na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že nie je potrebné žalobcovi 1/ uložiť povinnosť podať žalobu proti žalovanej vo veci samej (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pretože je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami (§ 336 ods. 1 druhá veta C.s.p.), nakoľko samotné nariadené neodkladné opatrenie postačuje na zabezpečenie plnohodnotnej ochrany žalobcu 1/; odvolací súd preto len poučil žalovanú o možnosti zrušenia nariadeného neodkladného opatrenia (§ 334 C.s.p.) a o možnosti podľa žalobu vo veci samej voči žalobcovi 1/ na nedôvodnosť uloženej povinnosti nevstupovať do rodinného domu a o uložení povinnosti nepribližovať sa k žalobcovi 1/ (§ 337 ods. 1 C.s.p.).

8. Odvolací súd na základe podaného odvolania ako závislý výrok (§ 379 písm. a/ C.s.p.) preskúmal aj výrok napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie o trovách konania (štvrtý výrok) vo vzťahu k žalobcovi 1/ (vo vzťahu k žalobkyni 2/ sa s výrokom napadnutého uznesenia o trovách konania vysporiadal v bode 4 odôvodnenia uznesenia) a dospel k záveru o nevyhnutnosti jeho zmeny podľa § 388 C.s.p., podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie; súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. správne podľa výsledku konania priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie plne úspešnému žalobcovi 1/ v plnom rozsahu (100 %); nakoľko však vo výroku o trovách konania súd prvej inštancie nevyjadril povinnosť nahradiť trovy konania zostal výrok o trovách konania v tejto podobe nevykonateľný; preto bolo podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné tento výrok z formálnych dôvodov zmeniť a uložiť žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi 1/ trovy konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %; z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017); o samotnej výške náhrady trov konania žalobcu 1/ pred súdom prvej inštancie rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.); z tohto dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 C.s.p. od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu

trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko žalobca 1/ bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (čiastočná zmena napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie nesúvisela s odvolaním žalovanej), priznal mu odvolací súd proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %); z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017); o samotnej výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcu 1/ rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.); z tohto dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 C.s.p. od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1

C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).